

גזרת המרובעים - תרגול

תרגיל 1

לפניכם משפטים, ובהם פעלים מודגשים. נתחו במחברתכם את הפעלים הבאים לשורש ולבניין.

1 - 25 רק מרובעים, 26 - 40 מרובעים ושלמים

1	מְאָגְרַף	2	אִמְלַל	3	מְאֵלְתֵר	4	הִתְאַלְמֵן	5	יִתְאַפְּשֵׁר
	אגרי"פ פיעל		אמלל פיעל		אלתר פועל		אלמ"י התפעל		אפש"ר התפעל
6	לְאָרְגֵן	7	טִלְטְלֵנוּ	8	מְחַשְׁמֵל	9	יִתְאַשְׁפְּזוּ	01	הִתְאַכְזֵב
	ארגי"נ פיעל		טלטל"ל פועל		חשמ"ל פיעל		אשפי"ז התפעל		אכז"ב התפעל
11	טִשְׁטֹשׁוּ	21	מְשַׁעֲבֵד	31	יִכְפְּתְרוּ	41	הִתְכַּרְבְּלְתִי	51	מְכַרְסֵם
	טשט"ש פיעל		שעב"ד פועל		כפת"ר פועל		כרב"ל התפעל		כרס"מ פיעל
61	לְבַזְבוּ	71	מְגַלְגְּלִים	81	הִתְבַּלְבַּל	91	לְהִתְגַּנְדֵּר	02	מְגַמְגֵם
	בזבי"ז פיעל		גלג"ל פועל		בלבי"ל התפעל		גנדר"ר התפעל		גמג"מ פיעל
12	מְלַכְלְכוֹת	22	תְּכַשְׁכְּשׁוּ	32	תְּלַבְּלְבְּנָה	42	יִכְלַכְּלוּ		
	לכל"כ פועל		כשכ"ש פיעל		לכל"ב פיעל		כלכ"ל פיעל		

תרגיל 2

א. נתחו לשורש ולבניין כל פועל המופיע במשפט.

ב. בחרו פועל נוסף בעל שורש, בניין וגוף זהים לפועל המקורי.

פועל זה צריך להיות בזמן אחר בהתאם לדרישת השאלה.

(בחרו את הפועל בזמן אחר, באופן שתוכלו להציב אותו בתוך המשפט המקורי, והעתיקו אותו למחברתכם)

	1. האוויר התערפל . ערפ"ל התפעל		
	בהווה: א. מערפל	ב. מערבל	ג. מתערפל
	ד. יתערפל		
	2. המורים שקלו את הציונים.		
	בעתיד: א. קלקלו	ב. שוקלים	ג. משקלים
	ד. ישקלו		
	3. נתחזק את הבית. תחז"ק פיעל		
	בהווה: א. חזקנו	ב. מחזקים	ג. מתחזקים
	ד. תתחזקו		
	4. הם גמלו לנו טובה. גמ"ל קל		
	בעתיד: א. גומלים	ב. מתגמלים	ג. יגמלו
	ד. תגמלו		

			5. תקשרתי עם הסביבה. <u>בעתיד</u> : א. אֶתְקַשֵּׁר	ב. אֶקְשֹׁר	ג. אֶקְשֹׁר	ד. אֶתְקַשֵּׁר
			6. הבנק משעבד את המכונית. <u>בציווי</u> : א. מַעֲבֵד	ב. שֶׁעֲבַד	ג. שֶׁעֲבָדוּ	ד. שֶׁעֲבַד
			7. המנהלים תגמלו את עובדיהם. <u>בעתיד</u> : א. יִתְגַמְלוּ	ב. מִתְגַמְלִים	ג. גִּמְלוּ	ד. יִגְמְלוּ
			8. הנערים שקשכו במי הבריכה. <u>בהווה</u> : א. יִשְׁקְשְׁכוּ	ב. שׁוֹכְחִים	ג. מִשְׁתַּכְּשְׁכִים	ד. מִשְׁכְּשְׁכִים
			9. נדרבן את הסוס. <u>דרב"נ</u> פיעל <u>בעבר</u> : א. יִדְרַבְנוּ	ב. דְרַבְנוּ	ג. הִדְרַבְנוּ	ד. מִדְרַבְנִים
			10. מסמרו את המסגרת! <u>בעבר</u> : א. מִסְמְרִים	ב. מִמְסְמְרִים	ג. סִמְרוּ	ד. יִסְמְרוּ

תרגיל 3

1	מִתְדַלֵּק	2	מְדַלֵּק	3	תִּתְגַבְרוּ	4	תִּגְבִּירוּ	5	לְהִדְרִיךְ
	תְדַלִּיק פיעל		דְלִיק הפעיל		תְגַבִּיר פועל		גְבִיר הפעיל		דְרִיכ הפעיל
6	לְתַדְרֹךְ	7	תִּפְקְדְנוּ	8	תִּפְקְדוּ	9	חִמְשְׁנוּ	01	לְתַחַמֵּשׁ
	תְדַרִּיכ פיעל		תִּפְקִיד פיעל		פְקִיד פיעל		חִמִּיש פיעל		תַחֲמִיש פיעל
11	יִתְחַבֵּל	21	חִבְלָתִי	31	מִתְחַקְרוֹת	41	חֹקְרוֹת	51	יִתְזַמְנוּ
	תַחֲבִיל פיעל		חִבִיל פיעל		תַחֲקִיר פיעל		חֲקִיר קל		תַזְמִינ פיעל
									61 יִזְמְנוּ
									זְמִינ פיעל

תרגיל 4

1.

הפועל	השורש	הבניין	צורה נוספת על פי ההנחיה
מְדַקְלֵם	דקל"מ	פיעל	דְּקָלוּם
נִפְגָּשׁ	פג"ש	נפעל	לְהִפְגֵּשׁ
מְרַמְזֵר	רמז"ר	פועל	מְרַמְזְרִים
סִנְּר	סנו"ר	פיעל	לְסַנְּר
תְּעַדְנָה	עד"נ	פיעל	עֲדוּן

2. א+ב (1) פועל בבינוני, דלד"ל, התפעל (2) שם, טפ"ל, פיעל (3) שם תואר, חש"ב, פועל (4) פועל בבינוני, מחש"ב, פיעל (5) שם, דר"כ, הפעיל (6) פועל בבינוני, תדר"כ, פיעל

3. א. (4) מְאַרְגֵּן (מְאַרְגֵּן - ארג"נ פועל, שאר הפעלים הם בבניין פיעל)

ב. (1) שְׁחַרְרָה - שחר"ר פועל (2) תְּגַבֵּר - גב"ר הופעל (3) תְּפַקֵּד - פק"ד הופעל]

4. א. (2) בגוף ב. (1) מְאַפְיֵנוֹת ג. (3) בבניין ד. (3) שלושת הפעלים זהים בגוף.

5.

הפועל	הבניין	מילים נוספות
(1)	פיעל	מְתַסְפֵּל
(2)	התפעל	נֶאֱכָזַב, מְאַכְזָבִים
(3)	התפעל	נְחַשְׁבָּן

6. א+ב+ג

- I. המשמעות: לספר סיפור, השורש המשותף: ס-פ-ר, (2) מְסַפֵּר - פועל, (4) מְסַפֵּר - פיעל
 II. המשמעות: למספר דפים, השורש המשותף: מ-ס-פ-ר, (1) לְמַסְפֵּר - פיעל, (4) מְמַסְפֵּר - פועל

7. א.

1.	תרג"ל	פיעל
2.	עבר"ת	פיעל
3.	אבח"נ	פיעל

4.	בח"נ	הפעיל
5.	סקר"נ	פיעל
6.	גב"ר	התפעל

ב. עברתם - לעברת, עברות, אבחנו - לאבחן, אבחון*,

הבחנו - להבחין, הבחנה, מתגבר - להתגבר, התגברות

* אבחנה הוא שם פעולה בבניין הפעיל, ואילו אבחנו = פיעל

ג. (1) לתרגל

תרגיל 5

1. אתר, לפטפט
2. ממנו, לטלפן
3. יכרסם, אצלכם
4. בלעדיהם, מכרבלת
5. מקם, תבלבלו
6. אליה, התערפל
7. אליכם, לבזבז
8. תכחיש, לגביהם
9. איננו, לכדרר
01. טלפנו, אליכם, אתכם